

Modelització Ambiental

2015/2016

Codi: 102809

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501915 Ciències Ambientals	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Angel Calsina Ballesta

Correu electrònic: Angel.Calsina@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

Cap

Prerequisits

L'assignatura no té prerequisits oficials, però es presuposa que l'alumne ha cursat i aprovat les assignatures: "Matemàtiques" i "Estadística".

Objectius

L'objectiu de l'assignatura és desenvolupar i estudiar models matemàtics d'interès en les ciències ambientals. S'introduiran les tècniques matemàtiques necessàries per a fer prediccions del comportament de les solucions d'aquests models.

Competències

1. Reconèixer les variables, hipòtesis i paràmetres importants en problemes del món real.
2. Formular models matemàtics per diferents problemes relacionats amb processos ambientals.
3. Saber identificar diferents tipus de models.
4. Obtenir les solucions de manera exacta o aproximada utilitzant eines analítiques o numèriques.
5. Saber interpretar i visualitzar les solucions obtingudes.
6. Saber contrastar els resultats matemàtics amb les propietats observades en el problema real.

Competències

- Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
- Aprendre i aplicar els coneixements adquirits a la pràctica i a la resolució de problemes.
- Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
- Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.

- Demostrar un coneixement adequat i utilitzar les eines i conceptes de les matemàtiques, la informàtica i l'estadística per analitzar i gestionar problemàtiques ambientals.
- Recollir, analitzar i representar dades i observacions, tant quantitatives com qualitatives, utilitzant de forma segura les tècniques adequades d'aula, de camp i de laboratori.
- Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
- Treballar amb autonomia.
- Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
2. Aplicar models matemàtics, tant deterministes com aleatoris,
3. Aprendre i aplicar els coneixements adquirits a la pràctica i a la resolució de problemes.
4. Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
5. Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.
6. Observar, reconèixer, analitzar, mesurar i representar adequadament conceptes matemàtics aplicats a les ciències ambientals.
7. Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
8. Treballar amb autonomia.
9. Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.
10. Utilitzar les eines matemàtiques necessàries per descriure i resoldre problemes de les ciències ambientals.
11. Utilitzar paquets informàtics de càlcul numèric i simbòlic.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ.

1.1 Models deterministes i models aleatoris. Diferents tipus de models.

1.2 Determinació de paràmetres. El mètode de mínims quadrats

2. MODELS A TEMPS DISCRET EN DIMENSIÓ 1

2.1 La llei de Malthus

2.2 Models no lineals. El model logístic discret. Tendència a l'equilibri, comportaments periòdics i comportaments caòtics.

3-MODELS LINEALS A TEMPS DISCRET EN DIMENSIÓ MÉS GRAN QUE 1

3.1 Poblacions amb estructura d'edat. El model de Leslie. Comportament asimptòtic: el teorema fonamental de la demografia.

4. MODELS A TEMPS CONTINU EN DIMENSIÓ 1: EQUACIONS DIFERENCIALS

4.1 Introducció: existència de solucions i comportament asimptòtic.

4.2 L'equació diferencial logística. L'efecte Allee.

4.3 L'efecte d'histeresi. Un model d'ecologia. Un model sobre el balanç energètic global.

5. MODELS A TEMPS CONTINU EN DIMENSIÓ MÉS GRAN QUE 1: SISTEMES D'EQUACIONS DIFERENCIALS I EQUACIONS EN DERIVADES PARCIALES

5.1. Introducció: trajectòries, punts d'equilibri, òrbites periòdiques.

5.2 El model de Lotka i Volterra.

5.3 Els sistemes lineals.

5.4 Sistemes no lineals. Linealització. Models d'Ecologia i de cinètica química.

5.5 Introducció a les equacions en derivades parcials. Estructura d'edat contínua. Difusió de substàncies. Solucions estacionàries.

Metodologia

En el procés d'aprenentatge de la matèria és fonamental el treball de l'alumne qui en tot moment disposarà de l'ajut del professor.

Les hores presencials es distribueixen en:

Teoria: El professor introdueix els conceptes bàsics corresponents a la matèria de l'assignatura mostrant diversos exemples de la seva aplicació. L'alumne haurà de complementar les explicacions del professor amb l'estudi personal.

Problemes: Es treballa la comprensió i aplicació dels conceptes i eines introduïts a teoria, amb la realització d'exercicis. L'alumne disposarà de llistes de problemes, una part dels quals es resoldran a les classes de problemes. La resta els haurà de resoldre l'alumne com a part del seu treball autònom.

Pràctiques: L'alumne utilitzarà paquets de programes de càlcul simbòlic i numèric. Les classes de pràctiques es realitzaran a les aules informàtiques. En aquestes classes es treballarà l'aplicació de les eines matemàtiques a models que requereixin l'ús d'un aplicatiu informàtic.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques	9	0,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Problemes d'aula	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Teoria	30	1,2	2, 6, 10
Tipus: Autònomes			
Treball personal i en equip dels alumnes	89	3,56	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11

Avaluació

Es realitzaran dos exàmens parcials amb un valor d'un 40% de la nota cadascun d'ells i la qualificació de les pràctiques sumarà el 20% de la nota global. En cas que no la mitjana resulti inferior a 5 o la nota d'algun dels exàmens parcials sigui inferior a 3, es realitzarà un examen de recuperació que no podrà canviar la nota de pràctiques però sí la del 80% restant.

L'alumne tindrà una qualificació de No Avaluable si un 100% de qualificació en les activitats d'avaluació realitzades no li hagués conferit un 5 de mitjana.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Controls	15%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Examen	70%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10
Pràctiques	15%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

P { margin-bottom: 0.08in; direction: ltr; color: rgb(0, 0, 0); text-align: left; }P.western { font-family: "Nimbus Roman No9 L", "Times New Roman", serif; font-size: 12pt; }P.cjk { font-family: "DejaVu Sans"; font-size: 12pt; }P.cnl { font-family: "DejaVu Sans"; font-size: 12pt; }

Bàsica:

F.R. Giordano, W.P. Fox, S.B. Horton, M.D. Weir, *A First Course in Mathematical Modeling*. Fourth Edition. Brooks/Cote, Cengage Learning, 2009.

D. G. Zill, M. R. Cullen, *Ecuaciones diferenciales con problemas de valores en la frontera* (sexta edición). International Thompson editores, México 2006.

Complementària:

M. Braun, *Ecuaciones Diferenciales y sus aplicaciones*. Grupo Editorial Iberoamericano, México, 1990.

J.D. Murray, *Mathematical Biology*, Springer-Verlag, 1993.

A.A. Samarskii, A.P. Mikhailov, *Principles of Mathematical Modeling. Ideas, Methods, Examples*.

Taylor&Francis,2002.